

$$5(x - y)$$

$$\sqrt{64}$$

$$\frac{7}{10}$$

$$(-1)^n$$

ස්කන්ධය

මෙම පාඩම අධ්‍යයනය කිරීමෙන් ඔබට,

- ස්කන්ධය මැනීම සඳහා භාවිත වන ඒකකයක් ලෙස මෙට්‍රික් ටොන් හඳුනා ගැනීමට,
- කිලෝග්‍රෑම් සහ මෙට්‍රික් ටොන් අතර සම්බන්ධතාව දැන ගැනීමට සහ
- මෙට්‍රික් ටොන් ඇතුළත් ස්කන්ධ ආශ්‍රිත ගැටලු විසඳීමට

හැකියාව ලැබේ.

9.1 ස්කන්ධය මනින ඒකක

මිලිග්‍රෑම්, ග්‍රෑම් සහ කිලෝග්‍රෑම් යනු ස්කන්ධය මැනීම සඳහා භාවිත කරනු ලබන ඒකක බව ඔබ මීට පෙර ඉගෙන ගෙන ඇත. දැන් අපි ස්කන්ධය මැනීමට භාවිත කරනු ලබන තවත් ඒකකයක් හඳුනා ගනිමු.

රූපයේ දැක්වෙන පැරසිටමෝල් බෙහෙත් පෙත්තක ඇති පැරසිටමෝල් ඖෂධයේ ස්කන්ධය 500 mg බව සඳහන් වී ඇත.

රූපයේ දැක්වෙන මාගරින් පැකට්ටුවේ ඇති මාගරින්වල ස්කන්ධය 250 g බව සඳහන් වී ඇත.

රූපයේ දැක්වෙන සිමෙන්ති කොට්ටයේ ඇති සිමෙන්තිවල ස්කන්ධය 50 kg බව සඳහන් වී ඇත.

රූපයේ දැක්වෙන ද්‍රව්‍ය පටවන ලද ලොරියේ දළ ස්කන්ධය 20 t බව සඳහන් වී ඇත.

ඉහත තොරතුරු අනුව, ලොරියක ස්කන්ධය වැනි විශාල ස්කන්ධයක් මැන ගැනීමට කිලෝග්‍රෑම් (kg) වලට වඩා විශාල වූ මෙට්‍රික් ටොන් යන ඒකකය භාවිත කරනු ලැබේ. “මෙට්‍රික් ටොන්” ලිවීමට ‘t’ අකුර යොදා ගනු ලැබේ.

මෙට්‍රික් ටොන් 1ක් යනු කිලෝග්‍රෑම් 1000කි. එනම්, $1 \text{ t} = 1000 \text{ kg}$

ඉහතින් දැක්වූ ස්කන්ධ මැනීමේ ඒකක අතර සම්බන්ධතාව පහත දැක්වේ.

$$1 \text{ g} = 1000 \text{ mg}$$

$$1 \text{ kg} = 1000 \text{ g}$$

$$1 \text{ t} = 1000 \text{ kg}$$

$5(x - y)$

$\sqrt{64}$

$\frac{17}{10}$

$(-1)^7$

9.2 මෙට්‍රික් ටොන් සහ කිලෝග්‍රෑම් අතර සම්බන්ධතාව

• මෙට්‍රික් ටොන්වලින් දී ඇති ස්කන්ධයක් කිලෝග්‍රෑම්වලින් දැක්වීම

දැන් අපි මෙට්‍රික් ටොන්වලින් දී ඇති ස්කන්ධයක් කිලෝග්‍රෑම්වලින් දක්වන ආකාරය විමසා බලමු.

$$1 \text{ t} = 1000 \text{ kg බැවින්,}$$

$$2 \text{ t} = 2 \times 1000 \text{ kg} = 2000 \text{ kg}$$

$$3 \text{ t} = 3 \times 1000 \text{ kg} = 3000 \text{ kg}$$

මෙලෙස, මෙට්‍රික් ටොන්වලින් දක්වා ඇති ස්කන්ධයක් කිලෝග්‍රෑම්වලින් දැක්වීමට, මෙට්‍රික් ටොන් ලෙස දී ඇති ගණන 1000න් ගුණ කළ යුතු ය.

<p>විදසුන 1</p> <p>8.756 t කිලෝග්‍රෑම්වලින් දක්වන්න.</p> $8.756 \text{ t} = 8.756 \times 1000 \text{ kg}$ $= 8756 \text{ kg}$	<p>විදසුන 2</p> <p>3 t 850 kg, කිලෝග්‍රෑම්වලින් දක්වන්න.</p> $3 \text{ t } 850 \text{ kg} = 3 \text{ t} + 850 \text{ kg}$ $= 3 \times 1000 \text{ kg} + 850 \text{ kg}$ $= 3000 \text{ kg} + 850 \text{ kg}$ $= 3850 \text{ kg}$
<p>විදසුන 3</p> <p>8.756 t, මෙට්‍රික් ටොන් සහ කිලෝග්‍රෑම්වලින් දක්වන්න.</p> $8.756 \text{ t} = 8 \text{ t} + 0.756 \text{ t}$ $= 8 \text{ t} + 0.756 \times 1000 \text{ kg}$ $= 8 \text{ t} + 756 \text{ kg}$ $= 8 \text{ t } 756 \text{ kg}$	<p>විදසුන 4</p> <p>$3\frac{1}{2}$ t, කිලෝග්‍රෑම්වලින් දක්වන්න.</p> $3\frac{1}{2} \text{ t} = 3 \text{ t} + \frac{1}{2} \text{ t}$ $= 3 \times 1000 \text{ kg} + 500 \text{ kg}$ $= 3000 \text{ kg} + 500 \text{ kg}$ $= 3500 \text{ kg}$

• කිලෝග්‍රෑම්වලින් දී ඇති ස්කන්ධයක් මෙට්‍රික් ටොන්වලින් දැක්වීම

මිලඟට කිලෝග්‍රෑම්වලින් දී ඇති ස්කන්ධයක් මෙට්‍රික් ටොන්වලින් දක්වන ආකාරය විමසා බලමු.

$$1000 \text{ kg} = 1 \text{ t බැවින්,}$$

$$2000 \text{ kg} = \frac{2000}{1000} \text{ t} = 2 \text{ t}$$

$$3000 \text{ kg} = \frac{3000}{1000} \text{ t} = 3 \text{ t}$$

මෙලෙස, කිලෝග්‍රෑම්වලින් දී ඇති ස්කන්ධයක් මෙට්‍රික් ටොන්වලින් දැක්වීමට, කිලෝග්‍රෑම් ලෙස දී ඇති ගණන 1000න් බෙදිය යුතු ය.

$5(x - y)$

$\sqrt{64}$

$\frac{7}{10}$

$(-1)^1$

විදසුන 5

2758 kg, මෙට්‍රික් ටොන්වලින් දක්වන්න.

$$2758 \text{ kg} = \frac{2758}{1000} \text{ t}$$

$$= 2.758 \text{ t}$$

විදසුන 6

2225 kg, මෙට්‍රික් ටොන්වලින් හා කිලෝග්‍රෑම්වලින් දක්වන්න.

$$2225 \text{ kg} = 2000 \text{ kg} + 225 \text{ kg}$$

$$= \frac{2000}{1000} \text{ t} + 225 \text{ kg}$$

$$= 2 \text{ t} + 225 \text{ kg}$$

$$= 2 \text{ t } 225 \text{ kg}$$

1000 kg හෝ ඊට වැඩි ස්කන්ධයක්, මෙට්‍රික් ටොන් සහ කිලෝග්‍රෑම්වලින් දක්වන විට, කිලෝග්‍රෑම් ගණන 1000 ගුණාකාරයක සහ 1000ට අඩු සංඛ්‍යාවක එකතුවක් ලෙස ලියා ගනු ලැබේ.

විදසුන 7

3 t 675 kg, මෙට්‍රික් ටොන්වලින් දක්වන්න.

$$3 \text{ t } 675 \text{ kg} = 3 \text{ t} + 675 \text{ kg}$$

$$= 3 \text{ t} + \frac{675}{1000} \text{ t}$$

$$= 3 \text{ t} + 0.675 \text{ t}$$

$$= 3.675 \text{ t}$$

විදසුන 8

පහත දැක්වෙන වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

ස්කන්ධය	එම ස්කන්ධය t හා kg වලින්	එම ස්කන්ධය මෙට්‍රික් ටොන්වලින්
2400 kg	2 t 400 kg	2.400 t
5850 kg	5 t 850 kg	5.850 t
1050 kg	1 t 050 kg	1.050 t
600 kg	0 t 600 kg	0.600 t

9.1 අභ්‍යාසය

- පහත දී ඇති එක් එක් ස්කන්ධය, මෙට්‍රික් ටොන්වලින් දක්වන්න.

(i) 2350 kg	(ii) 5050 kg	(iii) 3 t 875 kg	(iv) 13 t 7 kg
-------------	--------------	------------------	----------------
- පහත සඳහන් එක් එක් ස්කන්ධය, කිලෝග්‍රෑම්වලින් ප්‍රකාශ කරන්න.

(i) 7 t	(ii) 17 t	(iii) 3 t 650 kg	(iv) 2 t 65 kg
(v) 1.075 t	(vi) 7.005 t	(vii) 4.68 t	(viii) $\frac{3}{4}$ t

$5(x - y)$

$\sqrt{64}$

$\frac{17}{10}$

$(-1)^7$

8

- (3) පහත දැක්වෙන එක් එක් ස්කන්ධය මෙට්‍රික් ටොන් සහ කිලෝග්‍රෑම්වලින් දක්වන්න.
 (i) 1.275 t (ii) 2.025 t (iii) 5.75 t (iv) 7.3 t (v) 7.003 t

- (4) වැඩුණු තල්මසකුගේ ස්කන්ධය 19 000 kg පමණ වේ. මෙම ස්කන්ධය මෙට්‍රික් ටොන්වලින් දක්වන්න.

- (5) පහත දැක්වෙන එක් එක් ද්‍රව්‍යයෙහි ස්කන්ධය මැනීමට වඩා සුදුසු මිනුම් ඒකක ඉදිරියෙන් \checkmark ලකුණ සඳහන් කරන්න.

මැනීමට වූවමනා ද්‍රව්‍යය	mg	g	kg හා g	kg	t
අඹ ගෙඩියක්
කෙසෙල් ඇවරියක්
බතල ගෝණියක්
බෙහෙත් පෙත්තක්
ලොරියක්
විදුලි සෝපානයක පැටවූ ගමන් මල 10ක්

- (6) පහත දැක්වෙන වගුව නිවැරදි ව සම්පූර්ණ කරන්න.

දී ඇති ද්‍රව්‍යයේ ස්කන්ධය මෙට්‍රික් ටොන්වලින්	එම ස්කන්ධය මෙට්‍රික් ටොන් හා කිලෝග්‍රෑම්වලින්	එම ස්කන්ධය කිලෝග්‍රෑම්වලින්
1.6 t	1 t 600 kg	1600 kg
3.85 t
7.005 t
.....	7 t 875 kg
.....	6 t 5 kg
.....	7008 kg
.....	14 375 kg

9.3 මෙට්‍රික් ටොන් හා කිලෝග්‍රෑම්වලින් දක්වා ඇති ස්කන්ධ දෙකක් එකතු කිරීම

ස්කන්ධය 181 t 350 kgක් වූ ගුවන්යානයක සිටින මගීන් හා ගමන්මලුවල ස්කන්ධය 60 t 800 kgක් වේ. මගීන් සහ බඩු සමඟ යානයේ මුළු ස්කන්ධය සොයමු.

ඒ සඳහා ගුවන්යානයේ ස්කන්ධය සහ මගීන් හා ගමන්මලුවල ස්කන්ධය එකතු කරමු.

$5(x - y)$

$\sqrt{64}$

$\frac{7}{10}$

$(-1)^1$

I ක්‍රමය

t	kg
181	350
+ 60	800
242	150

කිලෝග්‍රෑම් තීරයේ ප්‍රමාණ එකතු කරමු.

$350 \text{ kg} + 800 \text{ kg} = 1150 \text{ kg}$

$1150 \text{ kg} = 1000 \text{ kg} + 150 \text{ kg}$

$= 1 \text{ t} + 150 \text{ kg}$

150 kg, කිලෝග්‍රෑම් තීරයේ ලියමු.

1 t, මෙට්‍රික් ටොන් තීරයට ගෙන ගොස් එකතු කරමු.

$1 \text{ t} + 181 \text{ t} + 60 \text{ t} = 242 \text{ t}$

242 t, මෙට්‍රික් ටොන් තීරයේ ලියමු.

ඒ අනුව මුළු ස්කන්ධය 242 t 150 kg වේ.

II ක්‍රමය

එක් එක් ස්කන්ධය, මෙට්‍රික් ටොන්වලින් දක්වා, සුළු කරමු.

$181 \text{ t } 350 \text{ kg} = 181.350 \text{ t}$

$60 \text{ t } 800 \text{ kg} = 60.8 \text{ t}$

$181.350 \text{ t} + 60.800 \text{ t} = 242.150 \text{ t}$

$242.150 \text{ t} = 242 \text{ t} + 150 \text{ kg}$

මුළු ස්කන්ධය 242 t 150 kg වේ.

t
181 . 350
+ 60 . 800
242 . 150

III ක්‍රමය

එක් එක් ස්කන්ධය, කිලෝග්‍රෑම්වලින් දක්වා, සුළු කරමු.

$181 \text{ t } 350 \text{ kg} = 181 \text{ } 350 \text{ kg}$

$60 \text{ t } 800 \text{ kg} = 60 \text{ } 800 \text{ kg}$

$181 \text{ } 350 \text{ kg} + 60 \text{ } 800 \text{ kg} = 242 \text{ } 150 \text{ kg}$

$242 \text{ } 150 \text{ kg} = 242 \text{ t } 150 \text{ kg}$

∴ මුළු ස්කන්ධය = 242 t 150 kg වේ.

kg
181 350
+ 60 800
242 150

විදසුන 1

10 t 675 kg හා 3 t 40 kg එකතු කරන්න.

t	kg
10	675
+ 3	040
13	715

$5(x - y)$

$\sqrt{64}$

$\frac{7}{10}$

$(-1)^7$

9.2 අභ්‍යාසය

(1) මෙට්‍රික් ටොන් හා කිලෝග්‍රෑම්වලින් පිළිතුර දක්වන්න.

(i)	t	kg
	2	780
	+ 1	620
<hr/>		
<hr/>		

(ii)	t	kg
	3	450
	6	065
	+ 1	275
<hr/>		
<hr/>		

(iii) 10 t 225 kg + 6 t 705 kg

(iv) 150 t 650 kg + 40 t 460 kg

(2) වැඩුණු අලියකුගේ ස්කන්ධය 4.75 t වේ. කුඩා අලියකුගේ ස්කන්ධය 2025 kg වේ.

- (i) කුඩා අලියාගේ ස්කන්ධය මෙට්‍රික් ටොන්වලින් දක්වන්න.
- (ii) අලි දෙදෙනාගේ ම මුළු ස්කන්ධය මෙට්‍රික් ටොන්වලින් සොයන්න.
- (iii) අලි දෙදෙනාගේ ම මුළු ස්කන්ධය කිලෝග්‍රෑම්වලින් දක්වන්න.

(3) ස්කන්ධය 3 t 450 kg වූ ලොරියකට සීනි 2 t 700 kg ක් ද සහල් 4 t ක් ද පටවා ඇත. ද්‍රව්‍ය සමඟ ලොරියේ මුළු ස්කන්ධය සොයන්න.

9.4 කිලෝග්‍රෑම් සහ මෙට්‍රික් ටොන්වලින් දැක්වෙන ස්කන්ධ අඩු කිරීම

සහල් පටවා ඇති ලොරියක සහල් සමඟ ලොරියේ මුළු ස්කන්ධය 10 t 250 kg වේ. ලොරියේ ස්කන්ධය, 3 t 750 kg වේ. ඒ අනුව ලොරියේ පටවා ඇති සහල්වල ස්කන්ධය කොපමණ දැයි සොයමු.

ලොරියේ අඩංගු සහල්වල ස්කන්ධය සෙවීමට මුළු ස්කන්ධයෙන් ලොරියේ ස්කන්ධය අඩු කළ යුතු ය.

I ක්‍රමය

	t	kg
	10	250
-	3	750
<hr/>		
	6	500
<hr/>		

250 kg න්, 750 kg ක් අඩු කළ නොහැකි නිසා, මෙට්‍රික් ටොන් තීරයේ ඇති 10 t න් 1 t ක් එනම්, 1000 kg ක් කිලෝග්‍රෑම් තීරයට ගෙන ගොස් 250 kg ට එකතු කරමු.

එවිට, $1000 \text{ kg} + 250 \text{ kg} = 1250 \text{ kg}$.

$1250 \text{ kg} - 750 \text{ kg} = 500 \text{ kg}$

500 kg, කිලෝග්‍රෑම් තීරයේ ලියමු.

මෙට්‍රික් ටොන් තීරයේ ඉතිරි 9 t න් 3 t ක් අඩු කරමු.

එවිට, $9 \text{ t} - 3 \text{ t} = 6 \text{ t}$

6 t, මෙට්‍රික් ටොන් තීරයේ ලියමු.

∴ ලොරියේ අඩංගු සහල්වල ස්කන්ධය 6 t 500 kg වේ.

$5(x - y)$

$\sqrt{64}$

$\frac{7}{10}$

$(-1)^1$

II ක්‍රමය

එක් එක් ස්කන්ධය, මෙට්‍රික් ටොන්වලින් දක්වා, සුළු කරමු.

$10 \text{ t } 250 \text{ kg} = 10.250 \text{ t}$

$3 \text{ t } 750 \text{ kg} = 3.750 \text{ t}$

$10.250 \text{ t} - 3.750 \text{ t} = 6.500 \text{ t}$

$6.500 \text{ t} = 6 \text{ t } 500 \text{ kg}$

ලොරියේ අඩංගු සහල්වල ස්කන්ධය 6 t 500 kg වේ.

$$\begin{array}{r} \text{t} \\ 10 \text{ . } 250 \\ - 3 \text{ . } 750 \\ \hline 6 \text{ . } 500 \\ \hline \hline \end{array}$$

III ක්‍රමය

එක් එක් ස්කන්ධය, කිලෝග්‍රෑම්වලින් දක්වා, සුළු කරමු.

$10 \text{ t } 250 \text{ kg} = 10\,250 \text{ kg}$

$3 \text{ t } 750 \text{ kg} = 3750 \text{ kg}$

$10\,250 \text{ kg} - 3750 \text{ kg} = 6500 \text{ kg}$

$6500 \text{ kg} = 6 \text{ t } 500 \text{ kg}$

ලොරියේ අඩංගු සහල්වල ස්කන්ධය 6 t 500 kg වේ.

$$\begin{array}{r} \text{kg} \\ 10\,250 \\ - 3\,750 \\ \hline 6\,500 \\ \hline \hline \end{array}$$

9.3 අභ්‍යාසය

(1) අඩු කරන්න.

$$\begin{array}{r} \text{(i)} \quad \text{t} \quad \text{kg} \\ 5 \quad 000 \\ - 2 \quad 750 \\ \hline \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{(ii)} \quad \text{t} \quad \text{kg} \\ 4 \quad 350 \\ - 1 \quad 650 \\ \hline \hline \end{array}$$

(iii) $250 \text{ t } 650 \text{ kg} - 150 \text{ t } 105 \text{ kg}$

(iv) $60 \text{ t} - 25 \text{ t } 150 \text{ kg}$

9.5 මෙට්‍රික් ටොන් හා කිලෝග්‍රෑම්වලින් දක්වා ඇති ස්කන්ධයක් සංඛ්‍යාවකින් ගුණ කිරීම

➤ ගුවන් පාලමක් සැදීමට යොදා ගන්නා ලද කොන්ක්‍රීට් බාල්කයක ස්කන්ධය 6 t 500 kg වේ. එවැනි බාල්ක 5ක් කණු දෙකක් අතර යොදා ඇත. කණු දෙක දරා සිටින මුළු ස්කන්ධය සොයමු.

6 t 500 kg බැගින් කොන්ක්‍රීට් බාල්ක 5ක් කණු දෙක දරා සිටියි. එබැවින්, කණු දෙක දරා සිටින ස්කන්ධය සෙවීමට 6 t 500 kg, 5න් ගුණ කළ යුතු ය.

$5(x - y)$

$\sqrt{64}$

$\frac{17}{10}$

$(-1)^n$

8

I ක්‍රමය

6 t 500 kg, කිලෝග්‍රෑම්වලින් දක්වා, 5න් ගුණ කරමු.

$$6 \text{ t } 500 \text{ kg} = 6500 \text{ kg}$$

$$6500 \text{ kg} \times 5 = 32 \text{ } 500 \text{ kg}$$

$$\begin{array}{r} \text{kg} \\ 6500 \\ \times 5 \\ \hline 32500 \end{array}$$

$32 \text{ } 500 \text{ kg} = 32 \text{ t } 500 \text{ kg}$

එනම්, කණු දෙක දරා සිටින මුළු ස්කන්ධය 32 t 500 kg වේ.

II ක්‍රමය

$$\begin{array}{r} \text{t} \quad \text{kg} \\ 6 \quad 500 \\ \times 5 \\ \hline 32 \quad 500 \end{array}$$

පළමුව 500 kg, 5න් ගුණ කරමු.

$500 \times 5 \text{ kg} = 2500 \text{ kg}$

$2500 \text{ kg} = 2000 \text{ kg} + 500 \text{ kg} = 2 \text{ t} + 500 \text{ kg}$

500 kg, කිලෝග්‍රෑම් තීරයේ ලියමු.

6 t, 5න් ගුණ කරමු. $6 \text{ t} \times 5 = 30 \text{ t}$

දැන් 30 t ට කිලෝග්‍රෑම් තීරයේ ගුණ කිරීමෙන් ලැබුණු 2 t එකතු කරමු.

$30 \text{ t} + 2 \text{ t} = 32 \text{ t}$

32 t, මෙට්‍රික් ටොන් තීරයේ ලියමු.

එනම්, කණු දෙක දරා සිටින මුළු ස්කන්ධය 32 t 500 kg වේ.

➤ 5 t 120 kg \times 12 සුළු කරමු.

I ක්‍රමය

$$\begin{array}{r} \text{t} \quad \text{kg} \\ 5 \quad 120 \\ \times 12 \\ \hline 61 \quad 440 \end{array}$$

පළමුව 120 kg, 12න් ගුණ කරමු.

$120 \text{ kg} \times 12 = 1440 \text{ kg} = 1 \text{ t } 440 \text{ kg}$

දැන් 5 t, 12න් ගුණ කරමු.

$5 \text{ t} \times 12 = 60 \text{ t}$

$\therefore 5 \text{ t } 120 \text{ kg} \times 12 = 60 \text{ t} + 1 \text{ t } 440 \text{ kg}$

$= 60 \text{ t} + 1 \text{ t} + 440 \text{ kg}$

$= 61 \text{ t } 440 \text{ kg}$

$5 \text{ t } 120 \text{ kg} \times 12 = 61 \text{ t } 440 \text{ kg}$

$5(x - y)$

$\sqrt{64}$

$\frac{7}{10}$

$(-1)^1$

II ක්‍රමය

5 t 120 kg, කිලෝග්‍රෑම්වලින් දක්වා, 12න් ගුණ කරමු.

$5 \text{ t } 120 \text{ kg} = 5120 \text{ kg}$

5120 kg, 12න් ගුණ කරමු.

$5120 \text{ kg} \times 12 = 61\,440 \text{ kg}$

$= 61 \text{ t } 440 \text{ kg}$

kg
5120
× 12
10240
5120
61440

විදසුන 1

- (1) කිරි පිටි සමග ටින් එකක ස්කන්ධය 500 g වේ. හිස් ටින් එකෙහි ස්කන්ධය 50 g වේ.
 - (i) මෙවැනි ටින් එකක අඩංගු කිරි පිටිවල පමණක් ස්කන්ධය ග්‍රෑම්වලින් දක්වන්න. එම ස්කන්ධය කිලෝග්‍රෑම්වලින් දක්වන්න.
 - (ii) වාහනයක කිරි පිටි අඩංගු මෙවැනි ටින් 1000ක් අසුරා ඇත. එම ටින් 1000හි ස්කන්ධය කිලෝග්‍රෑම්වලින් දක්වා එම අගය මෙට්‍රික් ටොන්වලින් ප්‍රකාශ කරන්න.

(i) කිරි පිටි සමග ටින් එකක ස්කන්ධය = 500 g
 ටින් එකෙහි අඩංගු කිරි පිටිවල ස්කන්ධය = 500 g - 50 g = 450 g
 $= 450 \div 1000 \text{ kg} = 0.45 \text{ kg}$

(ii) කිරි පිටි අඩංගු ටින් 1000ක ස්කන්ධය = 500 × 1000 g = 500 000 g
 $= 500\,000 \div 1000 \text{ kg} = 500 \text{ kg}$
 $= 500 \div 1000 \text{ t} = 0.5 \text{ t}$

9.4 අභ්‍යාසය

(1) සුළු කරන්න.

(i) <table style="border-collapse: collapse; margin-left: 20px;"> <tr><td style="padding-right: 10px;">t</td><td>kg</td></tr> <tr><td style="padding-right: 10px;">160</td><td>200</td></tr> <tr><td colspan="2" style="text-align: right; padding-right: 10px;">× 5</td></tr> <tr><td colspan="2" style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 3px double black;"></td></tr> </table>	t	kg	160	200	× 5				(ii) <table style="border-collapse: collapse; margin-left: 20px;"> <tr><td style="padding-right: 10px;">t</td><td>kg</td></tr> <tr><td style="padding-right: 10px;">165</td><td>465</td></tr> <tr><td colspan="2" style="text-align: right; padding-right: 10px;">× 4</td></tr> <tr><td colspan="2" style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 3px double black;"></td></tr> </table>	t	kg	165	465	× 4				(iii) <table style="border-collapse: collapse; margin-left: 20px;"> <tr><td style="padding-right: 10px;">t</td><td>kg</td></tr> <tr><td style="padding-right: 10px;">32</td><td>45</td></tr> <tr><td colspan="2" style="text-align: right; padding-right: 10px;">× 3</td></tr> <tr><td colspan="2" style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 3px double black;"></td></tr> </table>	t	kg	32	45	× 3			
t	kg																									
160	200																									
× 5																										
t	kg																									
165	465																									
× 4																										
t	kg																									
32	45																									
× 3																										

(iv) 16 t 325 kg × 12 (v) 5 t 450 kg × 25 (vi) 64.5 t × 50
 (vii) 27.3 t × 25

$5(x - y)$

$\sqrt{64}$

$\frac{7}{10}$

$(-1)^1$

- (2) (i) මෝටර් රථයක දළ ස්කන්ධය 1 t 200 kg වේ. මෙවැනි රථ 10ක ස්කන්ධය මෙට්‍රික් ටොන්වලින් දක්වන්න.
- (ii) එම රථ 10 ගෙන යන වාහනයේ ස්කන්ධය 20 t වේ. මේ අනුව රථ වාහන 10 සමඟ වාහනයේ මුළු ස්කන්ධය මෙට්‍රික් ටොන්වලින් ප්‍රකාශ කරන්න.

9.6 ස්කන්ධයක්, පූර්ණ සංඛ්‍යාවකින් බෙදීම

➤ සහල් 6 t 750 kgක ස්කන්ධයක් ලොරි 5කට සම සේ පැටවූයේ නම්, එක් ලොරියකට පටවන ලද සහල්වල ස්කන්ධය සොයමු. ඒ සඳහා 6 t 750 kg, 5න් බෙදිය යුතු ය.

I ක්‍රමය

	t	kg
	1	350
5	6	750
	5	
	1 →	1000
		1750
		1750
		0000

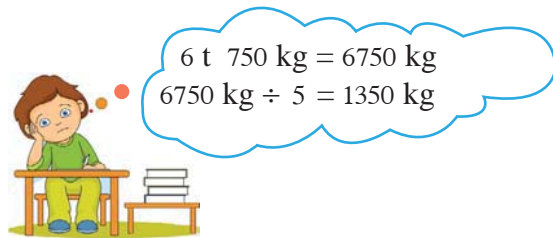
පළමුව මෙට්‍රික් ටොන් ප්‍රමාණ බෙදමු. 6ට 5 ඒවා 1කි. t තීරයේ පිළිතුර ලියන ස්ථානයේ 1 ලියා, ඉතිරි වන 1 t, 1000 kg ලෙස kg තීරයට ගෙන යමු.

එවිට කිලෝග්‍රෑම් තීරයේ ඇති කිලෝග්‍රෑම් ප්‍රමාණය සොයමු. $1000 \text{ kg} + 750 \text{ kg} = 1750 \text{ kg}$
 $1750 \text{ kg}, 5$ න් බෙදමු. $1750 \text{ kg} \div 5 = 350 \text{ kg}$

එක් ලොරියකට පැටවූ සහල්වල ස්කන්ධය 1 t 350 kg වේ.

II ක්‍රමය

6 t 750 kg, කිලෝග්‍රෑම්වලින් දක්වා, 5න් බෙදමු.

	kg
	1350
5	6750
	5
	17
	15
	250
	250
	000

එක් ලොරියකට පැටවූ සහල්වල ස්කන්ධය 1350 kg වේ. එනම්, 1 t 350 kg වේ.

$$5(x - y)$$

$$\sqrt{64}$$

$$\frac{7}{10}$$

$$(-1)^1$$

➤ ගබඩාවක ඇති වී 16 t 200 kgක ස්කන්ධයක්, සමාන ප්‍රමාණ ඇතුළත් වන සේ ලොරි නවයකට අසුරනු ලැබේ. එම එක් ලොරියකට පටවන ලද වීවල ස්කන්ධය සොයමු.

ඒ සඳහා 16 t 200 kg, 9න් බෙදිය යුතු ය.

I ක්‍රමය

t	kg	
		1 800
9	16	200
	9	
	7	→ 7000
	7200	
	7200	
	0000	

මෙලික් වොන් තීරයේ ඇති 16 t, 9න් බෙදමු.
 ඉතිරි 7 t, 7000 kg ලෙස කිලෝග්‍රෑම් තීරයට ගෙන යමු.
 එවිට කිලෝග්‍රෑම් තීරයේ ඇති කිලෝග්‍රෑම් ගණන සොයමු.
 $7000 \text{ kg} + 200 \text{ kg} = 7200 \text{ kg}$
 7200 kg , 9න් බෙදමු.
 $7200 \text{ kg} \div 9 = 800 \text{ kg}$

එක් ලොරියකට පටවන ලද වීවල ස්කන්ධය 1 t 800 kg වේ.

II ක්‍රමය

16 t 200 kg, කිලෝග්‍රෑම්වලින් දක්වා 9න් බෙදමු.

$16 \text{ t } 200 \text{ kg} = 16 \text{ t} + 200 \text{ kg}$
 $= 16 \text{ 000 kg} + 200 \text{ kg}$
 $= 16 \text{ 200 kg}$
 $16 \text{ 200 kg} \div 9 = 1800 \text{ kg}$

	kg	
		1 800
9	16	200
	9	
	72	72
	00	
	00	00
	00	
	00	00

$1800 \text{ kg} = 1 \text{ t } 800 \text{ kg}$

එක් ලොරියකට පටවන ලද වීවල ස්කන්ධය 1 t 800 kg වේ.

$5(x - y)$

$\sqrt{64}$

$\frac{7}{10}$

$(-1)^7$

8

විදසුන 1

66.5 t සහල් තොගයක් ප්‍රවාහනය කිරීමට ලොරියකට ගමන් වාර 7ක් යෑමට සිදු විය. සෑම වාරයක දී ම සහල් සමාන ප්‍රමාණ රැගෙන ගියේ නම්, එක් වරක දී රථය මඟින් ගෙන යන ලද සහල් ස්කන්ධය සොයන්න.

$$\begin{aligned} \text{වාර 7ක දී ගෙන යන ලද සහල්වල ස්කන්ධය} &= 66.5 \text{ t} \\ \text{වාර 1ක දී ගෙන යන ලද සහල්වල ස්කන්ධය} &= 66.5 \text{ t} \div 7 \\ &= 9.5 \text{ t} \end{aligned}$$

$$\begin{array}{r} \text{t} \\ 9.5 \\ 7 \overline{) 66.5} \\ \underline{63} \\ 35 \\ \underline{35} \\ 0 \end{array}$$

9.5 අභ්‍යාසය

(1) සුළු කරන්න.

(i) $5 \text{ t } 200 \text{ kg} \div 4$

(ii) $12 \text{ t} \div 5$

(iii) $14 \text{ t } 500 \text{ kg} \div 5$

(iv) $15 \text{ t} \div 200$

(v) $3 \text{ t} \div 40$

(vi) $17 \text{ t } 300 \text{ kg} \div 8$

සාරාංශය

මිලිග්‍රෑම් (mg), ග්‍රෑම් (g), කිලෝග්‍රෑම් (kg) සහ මෙට්‍රික් ටොන් (t) යනු ස්කන්ධය මැනීම සඳහා භාවිත කරන ඒකක කිහිපයකි.

$$1 \text{ g} = 1000 \text{ mg} \quad 1 \text{ kg} = 1000 \text{ g} \quad 1 \text{ t} = 1000 \text{ kg}$$

මෙට්‍රික් ටොන්වලින් දක්වා ඇති ස්කන්ධයක් කිලෝග්‍රෑම්වලින් දැක්වීමට, මෙට්‍රික් ටොන් ලෙස දී ඇති ගණන 1000න් ගුණ කළ යුතු ය.

කිලෝග්‍රෑම්වලින් දී ඇති ස්කන්ධයක් මෙට්‍රික් ටොන්වලින් දැක්වීමට, කිලෝග්‍රෑම් ලෙස දී ඇති ගණන 1000න් බෙදිය යුතු ය.